

DZIENNIK WARSZAWSKI

Prenumerata Miejsowa:
bez odosnożenia:
Na rok . . . 8 rsr.
„ 6 miesięcy 4 „
„ 3 miesiące 2 „
„ 1 miesiąc — 67 k.
Za odosnożenie dopłaca
się 5 kop. miesięcznie.

Prenumerata Zamiejscowa:
z odsyłką
pocztą:
Na rok . . 10 rsr.
„ 6 miesięcy 5 „
„ 3 miesiące 2 „ 50 k.
„ 1 miesiąc — „ 84 „

Prenumerata przyjmuje się: w Warszawie, w głównym kantorze Dyrekcji przy ulicy Miodowej N. 478 i w innych jej kantorach miejskich; — w St. Petersburgu w księgarni M. Wolfa w Gościńnym dworze Nr. 18, 19 i 20 i w Moskwie, w księgarni tegoż w domu Rudakowa na Kuźnieckim moście. — Za ogłoszenia pobiera się: za jeden raz 6 kop. od wiersza druku lub jego miejsca, za dwa razy 9 kop., za trzy razy 12 kop. — Oddzielne numery sprzedają się po 5 kop.

Artykuły nadsyłane bez warunków ze strony autora, stają się zupełną własnością Dyrekcji. Artykuły nieprzyjęte będą zwracane tylko na osobiste żądanie i zachowywane trzy miesiące; przyjęte, w razie potrzeby podlegają skróceniu. — Artykuły i ogłoszenia nadsyłane do umieszczania tegoż samego dnia, powinny być złożone w Dyrekcji nie później jak o godzinie 9-ej rano. — Listy przyjmują się tylko frankowane.

Redakcja otwarta jest dla interesantów, codziennie od godziny 11 do 12 z rana.

WYCHODZI CODZIENNIE, PROZ DNI NIEDZIELNYCH I ŚWIĄTECZNYCH.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Monarsze nagrody. — Ulaskawienie. — Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne. — (G) Aforyzmy. — Poprawka. — Bal kostiumowy. — Zarząd ruskiego towarzystwa opieki nad zwierzętami. — Lekcje bezpłatne języka ruskiego. — Wiadomość bibliograficzna. — Klub żołnierski. — Kronika muzyczna i teatralna. — Kronika pożarów. — Kurjerek. — Przywiązanie indyjski. — Kursa monet. — Najwyższa ofiara. — Obraz p. Makowskiego. — Zwiedzenie wystawy. — Kwestja dróg żelaznych. — Nowa gazeta. — Szybkość jazdy. — Sposób dobywania prawdziwej materji ospy. — Wyrabianie piwa w Europie. — Korespondencja Dziennika Warszawskiego: ze Lwowa. — Broszura. — Austria i ziemię słowiańskie. — Mowa hr. Beusta. — Kwestja pogranicza wojskowego. — Prusy i Niemcy. — Poselstwo chińskie. — Turcja i ziemię słowiańskie. — Sprawa turecko-egipska. — Grecja. — Stronnictwo rewolucyjne. — Anglja. — Kwestja irlandzka.

FEJLETON. — To co Bóg uczynił... (d. c.)
PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

DZIAŁ URZĘDOWY

**Warszawa,
dnia 15 (27) Stycznia.**

Monarsze nagrody. — Najjaśniejszy Pan, w d. 23 grudnia r. z. raczył udzielić młodszemu ordynatorowi wojskowego szpitala warszawsko-aleksandrowskiego, asesorowi kolejalnemu *Borkenhagenowi* order św. Stanisława 3-ej kl.; sztabu-kapitanowi 1-go półbataljonu pontonowego *Hersdorferowi* i porucznikowi 1-go bataljonu saperów *Mironowowi* — orderzy św. Anny 3-ej kl.; kapitanowi *Woroncowowi* — *Wielaminowi* — św. Stanisława 2-ej kl. z koroną; starszemu adjutantowi zarządu 1-ej brygady saperów kapitanowi *Zamszynowi* —

św. Stanisława 2-ej kl.; kapitanom: *Łaudanowskiemu* — św. Stanisława 2-ej kl. z koroną i mieczami nad orderem, *Żygalskiemu* — św. Stanisława 2-ej kl.; sztabu-kapitanowi *Pluszczewskiemu* — *Pluszczekowi*, i porucznikom: *Schmidtowi* i *Grabie* — św. Stanisława 3-ej kl.; podporucznikom: tegoż bataljonu *Stromilowowi*, 2-go bataljonu saperów *Kori* i 1-go półbataljonu pontonowego *Niewieżyńowi* — jednorazowo po 166 rs. 50 kop. każdemu; kapelmistrzowi 1-go bataljonu saperów pruskiemu poddanemu *Schindlerowi* — jednorazowo 200 rs. — W d. 25 grudnia r. z. Najjaśniejszy Pan, udzielił raczył ober-audytorem, radcom dworu: sztabu miejscowych wojsk tutejszego okręgu *Tymofiejewowi* — order św. Włodzimierza 4-ej kl.; sztabu 3-ej dywizji grenadierów *Ulanowowi* — order św. Anny 2-ej kl., i audytorowi 7-go bataljonu strzelców, radcy honorowemu *Luganinowi* — order św. Stanisława 3-ej kl. (Roz. do w. okr. wars.)

Ulaskawienie. — Najjaśniejszy Pan, na przedstawienie ministra sprawiedliwości o powrocie Mikołajowi *Tyszkiewiczowi* utraconych z wyroku sądowego praw i prerogatyw, prócz prawa do znaku honorowego nieskazitelnej służby i orderu św. Włodzimierza za wysługę lat, w d. 4 grudnia 1869 r. Najlaskawiej do tego przychylić się raczył. (Gon. Urzęd.)

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych. — Zważywszy: że artykuły wstępne w Nr. 2-m i 3-m dziennika *Mosk. Wiedom.*, rozbiegając wypadki z okoliczności roku zeszłego, malują liczne strony działalności rządowej i w ogólności stan spraw ojczyzny naszej w przewrotnym świetle, i przyczyniają się tem do szerzenia w publiczności bezasadnych i zatrważających obaw, mogących wzbudzać nieufność ku rządowi; i że podobne zjawiska w druku niezgodne z duchem obowiązujących postanowień, nie mogą być cierpiane bez wyraźnego uszczerbku godności i znaczenia władzy rządowej — minister spraw wewnętrznych, na zasadzie art. 29, 31 i 33 dz. II Najwyższej zatwierdzonej 6 kwietnia 1865 r. uchwały rady państwa, i stosownie do opinii rady głównej dyrekcji prasy, postanowił: udzielić

pierwsze ostrzeżenie gazecie *Moskowskja Wiedomosti*, w osobie wydawców-redaktorów radców stanu Michała Katkowa i Pawła Leontjewa. (Tamże).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

**Warszawa,
dnia 15 (27) Stycznia.**

W Wiedniu utrzymywały się pogłoski o przesileniu ministerjalnem, które jak powiadano, spowodowane zostało przez mowę kanclerza państwa, hr. Beusta. O ile jednak mowa ta przyczyniła się do przesilenia ministerjalnego, trudno określić, gdyż hr. Beust niedługo w swej mowie oświadczył, że będzie głosował za adresem większości i że będzie popierał gabinet obecny, w energicznym zaś zbijaniu zarzutów uczynionych mu przez dra Kaiserfelda, nie występował bezpośrednio przeciwko ministrom.

We Francji rada stanu ukończyła już obrady nad projektem do nowego prawa prasowego, który przestępstwa i przekroczenia prasowe przeciwko państwu poddaje pod sąd przysięgłych, zaś obelgi i potwarze ze strony prasy względem osób prywatnych pozostawia jurysdykcji sądów poprawczych. Projekt ten bezzwłocznie ma być wniesiony do ciała prawodawczego, które tymczasem zajmuje się kwestjami handlowymi. Po mowie p. Thiersa w tym przedmiocie, zwróciła uwagę mowa byłego ministra pana Forcade La Roquette, który dowodził, że zawarcie traktatu handlo-

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

TO CO BÓG UCZYNIŁ...

(Dalszy ciąg; Patrz Nr. 11).

II.

Na świecie często jeszcze można spotkać ludzi, tak sympatycznych i dobrych, że w kilka minut po ich spotkaniu, zdaje się człowiekowi, że ich zna i kocha od lat wielu...

Takiego uczucia doznał Franciszek po przepe-dzeniu godziny na rozmowie z panią Dambergeac. Młoda kobieta — gdyż pani Dambergeac, pomimo swoich lat, trzydziestu i melancholijnej fizjonomji, wyglądała na dwudziesto pięcioletnią, pończotną wcale kobietkę — zburchała po macierzyńsku Franciszka za to, że wprost do nich nie zajeżdżał na mieszkaniu.

— Ach! będziesz pan miał za swoje od mego męża, rzekła z uśmiechem... Wiedz pan, że tegoż dnia gdy odebrał on list pana Van Best, zapowiadający pańskie do nas przybycie, już rozkazał przygotować ci pokój u nas... i byłby był nawet oczeki-wał pana na dworcu kolei żelaznej, gdybyś był nas zawiadomił o dniu i godzinie przyjazdu.

Rozumie się że Franciszek z żywym uczuciem wdzięczności podziękował pani Dambergeac za jej uprzejmość.

Podczas dalszej rozmowy piękna gospoia zapy-tała swojego gościa, do jakiego zajeżdżał hotelu, a w chwilę później zadzwoniła na grubą szampankę.

— Pozwolisz pan? zapytała z uśmiechem — i powstała dla wydania rozkazów służce, która tymcza-sem poglądała na Franciszka czułem okiem, jakim patrzy psy wierne na przyjaciół swych panów.

— No! dobrze idzie! pomyślał młodzieniec — mam już teraz troje przyjaciół, licząc w to i tę dzielną dziewczę. Doprawdy, jeżeli wujaszek Van Best nie będzie zadowolony ze mnie, to już trudno! Pozo-staje mi jeszcze tylko podbój serca samego ojca tej rodziny.

W tejże chwili drzwi od przedpokoju otworzyły się z hałasem i jakiś, jakby obłoczek z gazy, musli-nu i wstążek, przebiegł przez salon.

Była to zachwycająca dziewczynka dziesięciole-tnia może...

Prześliczne, popielate włosy, obejmowały jej twar-zyczkę spadając w bujnych kędziarach na alaba-strowej białości szyję i ramiona. Na czole i licach miała płeć niesłychanie delikatną, jakiej nawet nie-widac na portretach p. Dubuffe, a małe, drżące nozdrza i wilgotne, karminowe usta, tchnęły czer-stwością i zdrowiem. Biust tej dziewczynki uto-czony cudownie, i drobniuchne stopy, dopełniały ca-łości prawdziwie uroczej postaci.

Wszystkie te wdzięki dziewczątka ośniły przez chwilę Franciszka, lecz tylko przez chwilę jedną,

albowiem przebiegła ona przez salon jak mgła, nie raczywszy nawet spojrzeć na nikogo.

— Juleczko! Juleczko! zawołała pani Damber-geac.

Lecz dziecisko już znikło — choć powróciło za chwi-lę zdyszane i zarumienione gniewem, wołając dźwię-cznym jak srebro głosem:

— Gdzie jest Jenny? Gdzie podziano Jenny?

Zatrzymała się w pośrodku salonu... Wtedy do-piero Franciszek mógł się jej przypatrzeć dowoli. Wydała mu się jeszcze piękniejszą... lecz wzrok jej sprawił na nim wrażenie przykre: wzrok ten był albowiem ostry, wyteżony, jakby dziki nawet, jak wzrok starożytnego sfinxa.

Czyście czytali uroczą powiastkę *Merrimée* go p. t. „Wenus na wyspie”? i czy przypominacie so-bie szmaragdowe oczy owej statui brązowej? Otóż wzrok slicznego dziewczątka przypominał Franciszkowi te tajemnicze oczy...

Pani Dambergeac zdawała się być zmagnetyzo-waną przez to spojrzenie, nie mające nic ludzkiego w sobie.

Có się dotyczy demonicznego zjawiska, które wpado do salonu w postaci slicznej dziewczynki — zatrzy-mała się ona przez chwilę, nieporuszona prawie, aż nagle, jakby popchnięta przez niewidzialną sprę-żynę, rzuciła się na swego nieszczęśliwego brata, o-wego karzelka... Widocznie uległa ona instynktow-owi, jaki mają istoty złośliwe: napadania na słabych.

— Gdzie podziales Jenny? zapytała go groźnie.

wego z Anglią w 1860 roku, było jednym z najświetniejszych czynów, przemawiał zaś za wyprowadzeniem śledztwa parlamentarnego, któreby nie ograniczyło się na zbadaniu stanu niektórych gałęzi przemysłu, lecz objęło jego całość i miało na celu na interesu konsumentów.

Rozprawy w kortezach hiszpańskich nad wnioskiem republikańskim wyłączającym od tronu dom Burbonów, który został oddalony znaczną większością głosów, uwydatniły, że książę Montpensier ma stronników w łonie gabinetu. Jeneral Prim oświadczył, że gabinet nie popiera wprawdzie jego kandydatury, lecz nie sprzeciwiałby się jego obraniu na tron przez kortezy, przyczem przypomniał zasługi księcia podczas powstania przeciw królowej Izabelli. Admirał Topete zaś nie tail swych sympatij dla tego księcia, który jednak nie został wybrany w Oviedo na deputowanego do kortezów.

Gabinet angielski zajmuje się bitem o uregulowaniu stosunków ziemskich w Irlandji; projekt tego bilu, który już jest gotowy, ma za podstawę, nie tyle zapewnienie wieczności posiadania dzierżawców, ile poręczenie mu trwałości.

W ostatnich czasach miały miejsce świętowania robotników górniczych w trzech państwach, mianowicie we Francji, w Prusach i w Anglii, t. j. w Creuzot, w Waldenburgu i w Thorncliffe pod Sheffieldem. W dwóch ostatnich miejscach, świętowania te były następstwem istnienia tak zwanych gwerków, czyli stowarzyszeń robotników w kopalniach. Wszędzie rozruchy jakie wynikły z tego powodu zostały przytłumione, a w Creuzot i Waldenburgu robotnicy powrócili już do pracy.

Telegramy

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Madryt, 26 (14) stycznia. Porażka księcia Montpensier przy wyborach w Oviedo i Aviles jest bez znaczenia; wybór jego na króla jest nieprawdopodobny.

Paryż, 26 (14) stycznia. Zaprzeczają pogłosce o usunięciu się niektórych ministrów. — Do ciała prawodawczego wniesiono projekt do prawa przekazujący przekroczenia pra-

Ta Jenny, była to zapewne jakaś lalka ulubiona, którą mała, złośliwa dziewczynka lubiła się bawić, zapewne wyrwijąc jej włosy i szarpiąc członki.

A gdy mały kaleka zdumiony spoglądał na siostrę swoimi pełnymi słodczy oczami — ona zawołała znowu:

— Cóż? czy odpowiesz mi wreszcie, ty przebrzydły garbusie?

To mówiąc, uderzyła ręką w trzymaną przezeń książkę tak silnie, że mu ją na twarz rzuciła.

— Juleczko! tego już nadto! zawołała pani Dambergeac i wychodząc z chwilowego osłupienia, podbiegła szybko na pomoc synowi.

Cała ta scena trwała kilka sekund zaledwie.

Wyobraźcie sobie minę Franciszka!

Szczęściem w chwili gdy pani Dambergeac, tuliła płaczącego syna w objęciu, drzwi od przedpokoju powtórnie się otworzyły i pan Dambergeac wszedł do salonu.

Był to mężczyzna wysokiego wzrostu, fizjonomji o słodkim lecz poważnym wyrazie — wyglądałby jeszcze młodo, gdyby mu włosy nie posiwiały na głowie. Pomimo łagodnej twarzy, dzierżył widocznie wielką władzę w domu — albowiem skoro się ukazał, nastąpiła natychmiast uroczysta cisza w salonie.

Pan Dambergeac, jako człowiek dobrze wychowany, zdawał się nie uważać na nic z początku i zbliżywszy się do Franciszka, o którego przybyciu

sowe sądom przysięgłych. — Książę Broglie umarł.

(Correspondenz Bureau).

Wiadomości telegraficzne.

* *Peszt, 25 (13) stycznia.* Wszystkie pisma tutejsze okazują zadowolenie z mowy kanclerza państwa hr. Beusta. *Pesti Naplo i Ungarische Lloyd* upatrują w tej mowie szczerze przyłączenie się do widoków większości ministerstwa przedlitawskiego. (Corr. Bur.)

* *Paryż, 24 (12) stycznia.* Na dzisiejszem posiedzeniu ciała prawodawczego toczyły się w dalszym ciągu rozprawy nad kwestjami ekonomicznymi. Pan Forcade twierdził, że izba i rząd życzą sobie śledztwa parlamentarnego, oraz, że rząd odrzuca wypowiedzenie traktatów handlowych i że spodziewa się, że izba odrzuci również takowe. Śledztwo powinno być powszechne i dokładne, wszystkie interesa muszą być wysłuchane, nie sam tylko przemysł interesowany, lecz także przedewszystkiem konsumenci. Mówca trwa w przekonaniu, że zawarcie traktatu handlowego z roku 1860 było czynem wielkim, zaszczytnym. (Wolff's T. B.)

* *Paryż, 25 (13) stycznia.* Podług ostatnich wiadomości z Creuzot, aresztowano tam przez czas trwania świętowania robotników ogółem 4 ułanów i 3 robotników. Czterech ułanów pomienionych odesłano do Ljonu, gdzie stawieni oni będą przed sądem wojennym. (Tamże.)

* *Madryt, 24 (12) stycznia.* Wczoraj odbyło się zgromadzenie członków większości kortezów, na którem roztrząsany był wniosek postawiony przez stronnictwo republikańskie w przedmiocie wyłączenia wszystkich Burbonów od tronu hiszpańskiego. Prezes ministrów jeneral Prim zbijał ten wniosek w długiej mowie, w której wykazał, że wniosek pomieniony jest niesprawiedliwy względem ks. Montpensier, którego rząd nie chce popierać, lecz który oddał rewolucji znaczne usługi. Zresztą rząd zastosuje się do uchwały większości. Minister spraw wewnętrznych, Rivero, oświadczył, że przyjęcie lub odrzucenie wniosku nie rozstrzyga jeszcze wcale kwestji monarchji. Topete przemawiał na korzyść księcia Montpensier. W końcu postanowiono odrzucić wniosek. — Rezultata trzeciego dnia wyborów nie zmieniły w niczem rezultatów z dwóch dni poprzednich. (Tamże.)

* *Madryt, 24 (12) stycznia.* Na dzisiejszem posiedzeniu kortezów rozstrząsana była kwestja wyłączenia wszystkich Burbonów od tronu hiszpańskiego. Odpowiadając na mowę Castelar'a, Echegaray oświadczył, że rewolucja zniósła jedynie monarchję dziedziczną; wzywa on większość, ażeby nie ufała zasadzie przygotowanej przez republikańców. Rząd nie ma jeszcze żadnego kandydata stanowczego, zanim atoli będzie można przyjąć do przywrócenia na tron Burbonów wygnanych, poleją się w Hiszpanji strumienie krwi. Prim zapewnia ponownie, że ani królowa Izabella, ani książę Asturji nie wróca nigdy do Hiszpanji. Ministerstwo nie ma na widoku żadnego kandydata stanowczego. Topete potwierdza, że był stale stronnikiem kandydatury księcia Mont-

już był zawiadomiony, podał mu rękę i ozwał się serdecznym tonem:

— Witaj — że nam pan! witaj! Van Best doniósł mi że pozostaniesz przez czas jakiś w naszym miasteczku, i że później nawet, interesa w jakim przybyłeś, zagną cię do częstszego tu pobytu... Wierz mi pan, że wiadomość ta ucieszyła mnie bardzo, albowiem obiecuje mi ona zwiększyć szczerpie kółko naszych prawdziwych przyjaciół o jedną osobę.

I nie czekając na odpowiedź Franciszka, zwrócił się ku dzieciom, mówiąc:

— Spostrzegam, że zaraz na wstępie do naszego domu, stałeś się pan świadkiem naszych zmartwień rodzinnych. Widziałeś duszę anielską w ciele nie-szczęśliwym i charakter szatański w formie obiecującej coś lepszego... Tak panie, nie jesteśmy szczęśliwi, jak widzisz.

Potem zwracając się do córki rzekł:

— Masz złe serce — idź do twego pokoju, zosta-niesz tam za karę zamknięta aż do jutra.

— Spojrzała na ojca i zbliadła, lecz nie spuściła oczu.

Jakkolwiek ta dziewczynka nie obudzała sympatji w Franciszku, ośmielił się on jednak, przez samą grzeczność, prosić o przebaczenie dla niej.

— Nie zasługuje ona na nie, ozwał się p. Dambergeac. Jest to zła córka, która sprawia nam wiele zmartwienia... Lecz nie mogę panu odmówić pierwszej próby jaką do mnie zanosisz.

— Pójdź i podziękuj temu panu, rzekł do córki

pensier, lecz że przyłączy się do uchwały kortezów. Wniosek odrzucony został w końcu 150 głosami przeciw 37. (Tamże.)

* *Madryt, 25 (13) stycznia.* Książę Montpensier nie został wybrany na ukończonych obecnie wyborach dodatkowych do kortezów. (Tamże.)

* *Londyn, 24 (12) stycznia.* Wczoraj w kaplicy katolickiej w Liverpoolu zaduszonych zostało 15 osób, na skutek przestachu spowodowanego krzykami: „pali się!” (Cor. H. B.)

5. (Aforyzmy). Drugi dziecinny, dzienniki galicyjsko-poznańskie mają zwyczaj, jest to, że albo ignorują ideę panslawistyczną, jakby się jej bały, jakby odgadywały jej demoniczną potęgę, albo też podsuwają jej inną nazwę i inne znaczenie, żeby odstręczyć tym sposobem o ile się da, nieświadome umysły. I tak, nie piszą one, choć to się zdawać może dróbnostką, której nie warto podnosić: panslawizm — mówiąc o nim — ale piszą: pan osjanizm, coby znaczyło, jeżeli trafnie odgadujemy, że jak na pierwszy możeby i przystały, tak znow na drugi, nie mogą. Jak one sobie ów panslawizm w swoich mózgownicach wyobrażają, w którymby albo Rosji nie było, albo też była zepchnięta na drugi albo trzeci plan, do poziomu takiej Polski zdeorganizowanej albo Czech, pomimo faktycznej i jedynej potęgi, mocą której, ona jedna i jedyna tylko, może go przeprowadzić — trudno doprawdy dociec. Jest to coś w rodzaju tajemnic pozagrobowych, których nikt i nigdy stanowczo nie określił i nie określi. Zaprzeczają one najprostszym prawidłom toku ludzkich rzeczy, bo zaprzeczają naturze ludzkiej, w chwili pocucia siły. Znamieniem pospolitem bądź człowieka bądź narodu w ogólności, było i jest zawsze, jak wszyscy wiedzą, że stara się on zawsze narzucać swoją wolę i wyobrażenia drugim, jeżeli wspiął się po nad nimi. Czy to będzie w sposób moralny i szlachetny czy nie, to nie zmienia rzeczy, bo zawsze dążeniem jego, czy tym czy owym sposobem, panowanie. Wyręć się w pamięci ludzkiej, zostawić ślady swojego tu na ziemi bytu, spopularyzować myśli swoje bodaj u współczesnych, są to wszystko własności wyższego ustroju kreacji, czy to pojedynczych ludzi, czy mas, tego przecie nam nikt nie zaprzeczy. Taki proces odbywał się zawsze i wszędzie. Fryderyk Wielki na przykład, wycisnął na Prusach swoje znanie, a odtąd spotęgowani w milionowych jednostkach prusacy, znowu odbijają go teraz dalej na ciele całych Niemiec, a nawet rozciągają supremację po za niemi. Dają im pewny hart i pewną sprężystość oryginalną, dają im inny rozum, oczyszczony od fikcji, oparty na rachubie i analizie, a to może wszystko winni są jednej potężnej osobistości, Fryderyka Wielkiego. Taż sama akcja prawie odbywa się we Włoszech. Cavour i Wiktor Emanuel, północni włosi, odcisnęli spoje pieczęcie na miękkim, niesformem, poetycznem ciele południowych Włoch, i zjednoczyli całą Italię może na zawsze. Widzimy tedy jasno jak na dłoni, kto zaś tego nie widzi, to jest oszust, albo głupiec, że owe zmiany, jakie w ustroju społecznym Polski zachodzą, a w razie ane-

glosem, w którym pomimo przybranej surowości, przebiła się rodzicielska czułość.

Dziewczynka z zadaną minką zbliżyła się do Franciszka i podała mu do pocałowania policzek. Młodzieniec mógł teraz zbliżyć do admirała tę słodką twarzyczkę, w której wszystkie rysy byłyby słodkie i harmonijne, gdyby nie te szczególne oczy, które i w tej chwili znowu przypominały mu owe oczy brązowej statui.

Głos p. Dambergeac wyrwał go z pod wpływu zamyslenia.

— Śniadujemy tu o dziewiątej rano, a obiadujemy o szóstej, ozwał się uprzejmy gospodarz. Pomiedzy temi godzinami udzielamy panu najzupełniejszą swobodę. Teraz jest godzina piąta, jeżeli więc masz jeszcze jaki interes do załatwienia...

— Jeden tylko, przerwał Franciszek, to jest napisać list do wuja, by mu donieść natychmiast, jak mię uszczęśliwiło serdeczne przyjęcie w domu waszym.

A zwracając się do gospodyni, dodał:

— Pozwoli mi pani pożegnać się na chwilę. Muszę pójść do hotelu w którym stanąłem i napisać kilka wyrazów.

— Oh! nie potrzebujesz pan chodź tak daleko, odpowiedziała z uśmiechem pani Dambergeac, albowiem znajdziesz pana na gorze, w twoim pokoju, wszystko co do pisania potrzebne. Przyniesiono tam już i rzeczy pańskie z hotelu.

(d. c. n.)

ksji słowiańskich krajów Austrii i Turcji wszędzie zająć muszą, boby inaczej ani jednoci, ani siły nie było, nie dzieją się bynajmniej skutkiem jakiejś politycznej, zachłannej do Polski nienawiści, jak sobie to dobrodusznym wyobrażają, ale po prostu skutkiem: popierwsze, konieczności jakiejś harmonii, niezbędnej do przeprowadzenia wielkich przewrotów, a po drugie, co jest główną przyczyną przyczyn, to ta wspólna wszystkim wyższym organizmom myśl, usiłująca się wyrwać i unieśmiertliwić w dziejach.

*** (Poprawka).** *Warsz. Dniw.* pisze: „W Nr. 270 *Gonca Urzędowego* zamieszczony był Najwyższy rozkaz z 21 listopada 1869 roku, o uwolnieniu włościan zamieszkałych w powiecie chołmskim, „którzy wyszli ze stanu poddaństwa”, od wykonania powinności rekruckiej od 1870 roku w ciągu trzech lat. Ponieważ w tym Najwyższym rozkazu nie było powiedziane w jakiej gubernji włościanom powiatu chołmskiego udzielona została wspomniana ulga, a oprócz tego w dziennikach polskich ogłoszony był tylko sam „tytuł” Najwyższego rozkazu, nie wspominający o tem, że ulga ta stosuje się do włościan, „którzy wyszli ze stanu poddaństwa”, przeto mieszkańcy powiatu chołmskiego w gubernji lubelskiej, według doniesienia naczelnika tego powiatu z 29 grudnia (10 stycznia) 1869 r. za Nr. 10,741, przyjęli tę ulgę, jako stosującą się do nich, i niektórzy z nich nawet zamawiają w kościołach dziekiżne nabożeństwa. W skutku tego i dla usunięcia nieporozumień, gubernator lubelski polecił ogłosić mieszkańcom, konieczne w pierwszą niedzielę, podczas zgromadzenia ludu w kościołach i cerkwiach, jak również za pośrednictwem wójtów gmin i burmistrzów miast powiatu chołmskiego, że chociaż w wyżej powołanym rozkazu nie wspomniano w jakiej gubernji włościanie powiatu chołmskiego uwolnieni są od powinności rekruckiej, lecz z samego określenia włościan „którzy wyszli ze stanu poddaństwa”, jasno się okazuje, że ulga ta stosuje się do włościan powiatu chołmskiego, nie w lubelskiej, ale w pszkowskiej gubernji, dla tego, że w gubernji lubelskiej nie ma włościan „którzy wyszli ze stanu poddaństwa”.

*** (Bal k o s t i u m o w y).** Zarząd ruskiego towarzystwa dobroczynności ma zaszczyt podać do wiadomości, że z upoważnienia J.W. Hrabiego Namiestnika w Królestwie, dany będzie dnia 2 (14) lutego, na korzyść ubogich i sierot zostających pod opieką ruskiego towarzystwa dobroczynności, bal kostiumowy, w sali ruskiego klubu warszawskiego. Cena biletu na ten bal wynosi 3 rs. dla jednej rodziny i 1 rs. 50 kop. dla jednej osoby. Damy mogą być bądź w kostiumach, bądź też w dominach.

*** (Zarząd warszawskiego oddziału ruskiego towarzystwa opieki nad zwierzętami).** mając już gotowe bilety członkowskie, podług nowego wzoru, poczytali sobie za obowiązek podać o tem do wiadomości pp. członków oddziału, z dodaniem wyjaśnienia, że po wymianę starych biletów udawać się należy do zarządu oddziału, przy ulicy Królewskiej, Nr 413 lit. a, do radcy dworu Czerkawskiego, który przyjmować będzie przy tem składkę ustanowioną, codziennie, oprócz dni świątecznych, od godziny 9-jej z rana do 3-jej po południu.

*** (Lekcje bezpłatne języka ruskiego).** Zeszłej niedzieli, dnia 11 (23) stycznia, na lekcjach niedzielnych bezpłatnych języka ruskiego, w gmachu pierwszego gimnazjum warszawskiego, było uczących się w czterech oddziałach męskich 162, w oddziale zaś żeńskim 29, razem 191. Jest to liczba największa ze wszystkich dotychczasowych.

*** (Wiadomość bibliograficzna).** Czytania w *Warsz. Dniw.* Wzrastająca potrzeba uczenia się języka ruskiego daje się coraz bardziej uczuć w kraju tutejszym. Mamy przed sobą tylko co wyszłą z druku książkę pod tytułem: „Przekłady z języka ruskiego na polski i z polskiego na ruski, wybrane z najlepszych autorów: Puszkina, Gogola, Gribojedowa, Kryłowa, Mickiewicza, Kraszewskiego i innych, z dołączeniem wzorów stylu urzędowego i raportów władz niższych do naczelników powiatów. Pomoc do nauczania się języka ruskiego.” Książkę tę ułożył nasz ziomek p. N. Bałasny. Wydanie tej pomocy do nauczania się języka ruskiego zadosyć uczyni życzeniom tych słuchaczy, którzy uczęszczają tak gorliwie do ruskiej szkoły niedzielnej, z widoczną chęcią nauczania się języka. Dołączone do przekładów wzory stylu urzędowego i raportów władz niższych do naczelników powiatów, przyniosą korzyść wójtom i pisarzom gminnym, oraz innym osobom, które tego po-

trzebują. My ze swojej strony przepowiadamy powołanie temu wydawnictwu, zwłaszcza, że ułożone one zostały racjonalnie i zwięźle, i przytem jest dobrze skorygowane, co nie zawsze udaje się naszym wydawnictwom warszawskim, dla braku czerow doświadczonych i znających język ruski. Cena tej książki wynosi 25 kopiejek.

*** (Klub żołnierski).** Z Nowogrodzkiej pisał do *Warsz. Dniw.*: „Znalazłem tu między innymi nowy dowód troskliwości zwierzchników wojskowych co do zapewnienia żołnierzowi naszemu możliwej ulgi i rozmaitości w jego nielekkiej służbie. Chcę tu pomówić kilka słów o otwartej tam dla żołnierzy traktjerni, która na miejscu nosi nazwę „klubu żołnierskiego”. Główną różnicą tego zakładu od innych jest to, że takowy przeznaczony jest wyłącznie dla żołnierzy, którzy wolne od służby chwilę przepędzają tam w koleżeńskim kółku, przy kieliszku wódki, a powiększej części przy szkiance herbaty, zabawiając się grą w warcaby, kości i t. p. Za herbatę, wódkę i przekąski zimne płaci się podług umiarkowanej taksy, stosunkowo do innych tego rodzaju zakładów dość niskiej. Dozór nad rzetelnym pobieraniem opłaty, a głównie nad postępowaniem żołnierzy powierzony jest starszym, z których jeden oficer jako honorowy, a reszta z pomiędzy żołnierzy przeznaczani są podług uznania władzy. Pomysł tego zakładu i jego urzeczywistnienie należą do miejscowego komendanta jenerała - lejtnanta Żukowskiego, dzięki staraniom którego takowy otwarty został przed kilkoma miesiącami i podług powszechnej opinii urzędujących tu osób, okazał dobroczynne skutki. Od czasu otwarcia tego zakładu, nikt z uczęszczających do niego nie zrobił żadnego nieprzystojnego postępków, nieporządku, nikt nie dopuścił się pijanstwa. Ilość samowolnych wycieczek i zbiegostwa, skutkiem niedogodności służbowej znacznie się zmniejszyła. Komu znana jest właściwa ruskiemu chłopkowi i żołnierzowi skłonność przepędzania czasu przyjemnie, ten pojmie pożytek podobnego zakładu: usuwa on bowiem owe miejsca, gdzie bez dozoru władzy żołnierz zmuszony jest płacić potrojnę, gdzie pod wpływem zgorszenia otaczającej sfery, gotów on przemarnować ostatnią koszulę i za wszystko złe odpowiadać razem. Tymczasem przy wolnem uczęszczaniu do traktjerni, żołnierz niedopusci się tego; wiedząc, że dziś i jutro może się zabawić, zechce on naturalnie korzystać z tego i rozsądnie umiarkowywać swe popędy. W takim stanie rzeczy niepodobne są tajemne źródła pijanstwa, które prawie zawsze są szkołą demoralizacji, rozpusty i częstokroć zbrodni. To są skutki rozsądnego zastosowania swobody w żołnierskim życiu. Upraszam pana o zamieszczenie tego artykułu w jego gazecie, w nadziei, że przykład jenerała-lejtnanta Żukowskiego zwróci uwagę pp. zwierzchników wojskowych i nie pozostanie bez naśladowania. N. M.

*** (Kronika muzyczna i teatralna).** *Wiest.* pisze: „Siostry Carlotta i Barbara Marchizio, które słyszeliśmy zeszłego roku w Petersburgu w operze włoskiej, obecnie znajdują się w Warszawie, gdzie zaangażowane są do tamtejszego teatru. Publiczność warszawska, jak nam donoszą, w swych sądach okazała się pobrażliwszą dla primadonn, niż petersburscy dilettanti, zepsuci znakomitościami wokalnemi.” *Warsz. Dniw.* przytaczając ten ustęp, dodaje ze swej strony, że publiczność warszawska postąpiła w tym względzie równie bestronnie, jak moskiewska. — *Wiest* donosi że w 1869 r. primadonna włoskiej opery w St.-Petersburgu, Adelina Patti, śpiewała 95 razy w teatrze i 13 razy na koncertach, z których 8 było na cel dobroczynny. Miała zaś udział w 18 operach. — *Dziennik Sowrem. Izw.* donosi, że w Moskwie w domu Nowikowa przy ulicy Ładożskiej 28 grudnia, otwarty został teatr ulowy, na którym przedstawiano żywe obrazy. Publiczności było tak wiele, że zabrakło miejsc. Zamierzone było dać przedstawienie 2 lutego, w domu Głaskowej przy moście Pokrowskim, w składzie straży ogniowej; grają tam misterje, jak „Król Herod” i „Drwal”. Teatr ten w sobotę był nabyty. — Jak donosi *N. fr. Presse* pewien niemiecki bogaty bankier w Paryżu, a zarazem zapalony zwolennik Wagnera, zamierza zbudować tam „teatr Wagnera”, gdzie będzie wykonywana wyłącznie muzyka przyszłości. — Monako, księstwo włoskie mające 2 1/2 mil kwadr. rozległości, a znajdujące się w sąsiedztwie Nicei, stanęło na czele ruchu muzycznego we Włoszech. Sala tamtejszej opery ozdobiona została, freskami których przedmioty wzięte są ze scen w operach Wagnera. Teatr nowej opery w Wiedniu przełożył wybrać na freski sceny z „Fletu zaczarowanego”. „Gdzie jest postępek?” pyta się *Signale für die musikalische Welt*.

„A dziwiono się że cywilizacja austriacka dla włochoń zbyt powolnie postępowała naprzód!” — Według tegoż pisma, Tichaczek z powodu 40 letniego jubileuszu występowania na scenie, w dniu 16 stycznia otrzymał od króla saskiego krzyż kawalerski orderu Albrechta, od cesarza austriackiego order Franciszka-Józefa, a od księcia Sasko-koburgskogotańskiego order domu sasko-ernestynskiego 2-jej klasy. Obok tego Ryszard Wagner z Lucerny przesłał mu telegramem powinszowanie wierszem.

*** (Kronika pożarów).** Podług otrzymanych z 10 gubernij kraju tutejszego wiadomości, w pierwszej połowie grudnia r. b. miały miejsce znaczniejsze pożary w następujących miejscach:

- 1) *W gubernji warszawskiej:* w dniu 28 listopada (10 grudnia) we wsi Dembno-woli (w powiecie górnokalwaryjskim), spaliły się skutkiem rozmyslnego podpalenia trzy stodoły i obory, zaasekurowane na rs. 100; strata poniesiona w ruchomościach wynosi rs. 592. Z wyprowadzonego śledztwa okazało się, że sprawcą tego pożaru był mieszkaniec wsi Dembno-woli, Antoni Mierski.
- 2) *W gubernji kaliszkiej:* w dniu 16 (28) listopada we wsi Mniewie (w pow. kolskim), z niewiadomej przyczyny spalił się wiatrak, zaasekurowany na rsr. 450.
- 3) *W gubernji petrkowskiej:* w dniu 29 listopada (11 grudnia) we wsi Mazach (w pow. bendińskim), spalił się dom włościanina Daneckiego; sprawcą tej zbrodni okazała się żona tegoż Daneckiego.
- 4) *W gubernji radomskiej:* w dniu 24 listopada (6 grudnia) we wsi Kunegundowie (w pow. iłżeckim) spaliła się karczma; sprawcą podpalenia był Mateusz Wnuk, któremu przedtem wypowiedziano służbę, i który przed samym pożarem wyniósł wszystkie swe ruchomości; — w d. 10 (22) października we wsi Wielka-wieś (w pow. konińskim) spaliły się dwie stodoły ze zbożem i dwie krowy; — w dniu 15 (27) listopada, we wsi Stanisławowie (w pow. opoczeńskim) spalił się dom, dwie stodoły ze zbożem, obora, a w niej 4 sztuk rogacizny; strata wynosi rs. 1,000.
- 5) *W gubernji kieleckiej:* w dniu 13 (25) grudnia we wsi Tengoborzu (w pow. włoszczyńskim) z rozmyslnego podpalenia przez Annę Sygunt spaliła się stodoła.
- 6) *W gubernji lubelskiej:* w dniu 27 listopada (9 grudnia) we wsi Trawnikach (w pow. lubelskim) spalił się dom zaasekurowany na rs. 1,000, z ruchomościami nieubezpieczonemi na rs. 3,760.
- 7) *W gubernji siedleckiej:* w dniu 29 listopada (11 grudnia) na folwarku Krynku (w pow. łukowskim) spaliły się stodoły i obory zaasekurowane na rs. 1,410.
- 8) *W gubernji płockiej:* w dniu 20 września (2 października) we wsi Ostrowo-Kole (w pow. prasnyskim) spalił się z rozmyslnego podpalenia przez mieszkańca wsi Szymlin-Czarny, Józefa Borowego, dom drewniany z 6-u zabudowaniami gospodarczymi, oszacowanymi na rs. 900; — w dniu 14 (26) listopada, z tejże samej przyczyny, we wsi Licysynie (w pow. lipnowskim) spaliła się stodoła zaasekurowana na rs. 200; — w dniu 18 (30) listopada we wsi Węgrach (w pow. prasnyskim) z tejże samej przyczyny spalił się dom drewniany; sprawca Franciszek Swaj wykryty i do ukarania właściwemu sądowi oddany; — w dniu 28 listopada (10 grudnia) we wsi Gósciszkach (w pow. mławskim) spalił się z rozmyslnego podpalenia przez owczarza Wasickiego, bróg owa, zaasekurowany na rsr. 500; — w dniu 28 października (9 listopada) we wsi Rużycy (w pow. prasnyskim) spalił się dom z ruchomościami i stodoła, szacunek których podany na rs. 2,000.
- 9) *W gubernji łomżyńskiej:* w dniu 23 listopada (5 grudnia) we wsi Szablaki (w pow. kolneńskim) spalił się dom mieszkalny zaasekurowany na rs. 790.
- 10) *W gubernji suwalskiej:* w dniu 23 listopada (5 grudnia) we wsi Girejany (w pow. sejneńskim) spalił się dom mieszkalny, stodoła i obórka zaasekurowane na rsr. 100 wraz z ruchomościami nieubezpieczonemi, tylko oszacowanymi na rs. 1,700; — w dniu 29 listopada (11 grudnia) we wsi Nowinach (w pow. augustowskim) spalił się dom ubezpieczony na rs. 450 wraz z ruchomościami, wartość których podana na rs. 5,000; — w dniu 23 listopada (5 grudnia) we wsi Skraodach (w pow. marjampolskim) spalił się dom i obórka zaasekurowane na rsr. 1,120; sprawcą tej zbrodni była Amalia Wagner żona pogrzeleca właściciela.

Ogólna cyfra pożarów w pierwszej połowie grudnia 1869 roku była 38 *). Powstały one z rozmaitych przyczyn (w liczbie tej z rozmyslnego podpalenia było 9). Straty ztąd wynikłe za wylaczeniem 4 miejscowości, gdzie cyfra nie jest wykazana, wynoszą rs. 28,111, czyli z porównania ze stratami w drugiej połowie listopada poniesionymi są mniejsze o rs. 441,859.

*** (Kurjerek).** Ci co narzekali na brak zimy w tym roku, mogą się już pocieszyć... Od wczoraj z wieczora mroz zaczął się powiększać a w

*) W gubernji warszawskiej 5; kaliszkiej 1; petrkowskiej 3; radomskiej 4; kieleckiej 2; lubelskiej 3; siedleckiej 4; płockiej 6; łomżyńskiej 5; suwalskiej 5.

nocy, mianowicie zaś dziś nad ranem doszedł do szesnastu stopni — Wisła stanęła.

— Pomimo małych, nieznacznych prawie śniegów, mamy wyborną sanie w Warszawie, którą tak ułożono i ubito nawet, że jeśli odwilży nie będzie, potrwa długo. Tak więc karnawał odtąd zacznie być prawdziwie zimowym, a zapewne i owa propozycja czy zamierzona szlichtada, przez pewną część towarzystwa, spełni się niebawem.

— Bardzo wielu kupców tutejszych wybiera się obecnie na doroczny jarmark kijowski.

— Wczoraj, amatorowie opery włoskiej pieścili uszy uroczą muzyką Rossiniego w „Semiramidzie“, gdzie siostry Marchissio tak znakomicie śpiewają.

Teatr Rozmaitości zgromadził wczoraj licznych widzów. Przedstawiano tam wyborną dramę „Montjoye“, w której gra wszystkich prawie artystów istotnie znakomitą była. Szczególniej też Królikowski i Bakalowiczowa, porywali talentem i prawdą, z jakimi odtwarzali powierzone im charaktery.

— Oprócz dramy „Żyd“, która podobno już na koniec doczeka się przedstawienia w przyszły wtorek, dyrekcja gotuje nam wiele innych nowości: w teatrze wielkim ma być dany, arcywystawny balet choć jedno-aktowy tylko „Tancerka w Pekinie“, w małym zaś, będzie przedstawiona komedia „Zameście Wiktoryny“, a podobno przyjęte zostało także przyszłowie dramatyczne p. Dzikowskiego „Piękne za nadobne“, które ma być poprzednio wykonane w amatorskim teatrze w Dobroczyńności.

— Dziś wyjechał w podróż artystyczną do cesarstwa Apolinary Kątski, dyrektor konserwatorium warszawskiego, wraz z swą córką Wandą fortepianistką. Zastępstwo jego w konserwatorium objął Józef Brzozowski inspektor tego instytutu.

— Dowiadujemy się, że roboty około teatru letniego, mającego stanąć w ogrodzie Saskim, rozpoczyna się za dwa tygodnie, i że teatr ten otwartym być już ma z początkiem Maja r. b. Mniemamy jednak, że rozpoczęcie robót zależeć będzie od stanu aury i że wielkie mrozy opóźnić je mogą...

— Znany z dowcipu muzyk, poeta i rysownik, w jednej osobie, p. Bartels, bawi obecnie w Warszawie. Prześliczne są i pełne humoru, ułożone przez niego i wykonywane również, piosenki.

— Offenbach podpisał zobowiązanie, że dostarczy dla teatrów Gaité, Buffes-Parisiennes i Variétés, w Paryżu, nowe opery. Wrazie niedotrzymania układu zapłacić ma tym teatrom 90,000 franków indemnizacji.

— Według zawartego kontraktu, sławna prima-dona Marja Sass ma śpiewać w Petersburgu przez październik i listopad t. roku za wynagrodzeniem 37,000 franków.

— W dniu onegdajszym, 10-letni syn wyrobnika, Antoni Cenger, ślizgając się w parku Łazienkowskim, wpadł w przerebel, lecz natychmiast przez stojkowego strażnika Jakowlewa, wydobyty bez żadnego uszczerbku na zdrowiu, do rodziców odprowadzonym został.

* (Przywiązanie indyczki). *Memorial de la Loire* podaje następujący oryginalny wypadek, przekonujący o przywiązaniu indyczki do swego pana. Pewien biedny włościanin znalazł na polu indyczkę ledwie żyjącą, zranioną przez psów; zabrał ją z sobą, opatrzył rany, i tak gorliwie leczył, że nareszcie ją uzdrowił zupełnie. Poczem indyczka tak przywiązała się do swego pana, tak go pokochała, że nie opuszczała go dniem ni nocą; chodziła za nim w pole, do szynku a nawet do kościoła, jak wierny pies; wieczorem siadała koło jego łóżka i drzemała jednym okiem jak gęsi Kapitolu. Słowem, człowiek i indyczka stały się nierozłącznymi towarzyszami. Ale przyszedł koniec. Włościanin zachorował i po długich cierpieniach umarł. Kiedy ksiądz i krewni przyszedł do nieboszczyka, zobaczyli biedną indyczkę leżącą na ciele swego pana, usiłującą ogrzać pod swemi skrzydłami zimny trup jego. Z trudnością spędniono ją z łóżka swego dobroczyńcy; biedna indyczka musiała ustąpić sturpańcom, jakkolwiek była szerszym od obecnych przyjaciół nieboszczyka. Nieprzeszkodzono jej wszakże dążyć za trumną; po skończonym pogrzebie opuszczona indyczka powróciła powoli do domu, poczem już jak niewidziano we wsi. Dopiero po tygodniu, kiedy krewni przyszedł zabierać ruchomości odziedziczone w spadku po zmarłym, znaleźli trup indyczki na łóżku nieboszczyka. Indyczka wierna przyjaźni do grobu, umorzyła się głodem.

* *Kursa monet zagranicznych w Warszawie.*
Za talar wczoraj rs. 1 kop. 21 dziś rs. 1 kop. 21.
Za frank „ „ 33 1/2 „ „ 33 1/2.
Za złoty reń. „ „ 68 „ „ 68.
NB. Wiadomość ta nie pochodzi z urzędowego źródła i może tylko służyć za wskazówkę.

* (Najwyższa ofiara.) Gazeta *Wiest* donosi, że Najjaśniejszy Pan, przez Monarszy wzgląd na

położenie duchowieństwa, które ucierpiało od niedawnego pożaru w mieście Jenisiejsku, Najmiłostwiej ofiarować raczył na jego potrzeby trzy tysiące rubli.

* (Obraz p. Makowskiego). Gazeta *Syn Otcz.* podaje jako pogłoskę, że obraz p. Makowskiego, przedstawiający zapusty w Petersburgu, który zajmował pierwsze miejsce na tegorocznej wystawie, nabyty został przez Najjaśniejszego Pana za 8,000 rs. Obraz ten, jak wiadomo, celuje mnóstwem figur typowych, które zdarzało się każdemu przez kilkadziesiąt lat spotykać na placu admiralicji koło szop.

* (Zwiedzenie wystawy.) Czytamy w gazecie *Wiest*, że 8 (20) stycznia, Jej Cesarska Wysokość Wielka Księżniczka Marja Aleksandrowna, w towarzystwie swoich dam honorowych i frejlin, raczyła zwiedzić wystawę utworów rzeźby p. Kamińskiego. Wielka Księżniczka zwróciła głównie uwagę na piękny utwór tego artysty, „Pierwszy krok“, któremu Jej Cesarska Wysokość przypisywała się długo. O tym utworze, jak również o innych tegoż artysty, zakomunikujemy naszym czytelnikom wiadomość w jednym z następnych numerów naszej gazety.

* (Kwestja dróg żelaznych). *Wiest* donosi, że w zeszłym miesiącu roztrząsane było najpoddanniejsze przedstawienie Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Namiestnika kaukaskiego w przedmiocie budowy drogi żelaznej z Rostowa nad Donem do Władikaukazu, na długość około 700 wiorst, dla połączenia Kaukazu z siecią dróg żelaznych Cesarstwa. Obecnie Najjaśniejszy Pan, po wysłuchaniu przedstawionych Jego Cesarskiej Mości rozmaitych projektów w tym przedmiocie, Najwyższej rozkazał raczyć: Do liczby pięciu głównych linii dróg żelaznych, które mają mieć długości około 2,100 wiorst i które pozostają do wykonania z pomiędzy ośmiu linii, Najwyższej zatwierdzonych podług opinii komitetu ministrów z 27-go grudnia 1868 roku, dołączyć linię drogi żelaznej, długą na 700 wiorst i mającą połączyć Rostów nad Donem z Władikaukazem; polecić jednocześnie pełniącemu obowiązki ministra dróg komunikacji, ażeby przedstawił w porządku przepisany, przez komitet dróg żelaznych, projekt nowej sieci dróg żelaznych, do której mają być włączone tak wymienione 2,800 wiorst linii głównych, jak również od 3,000 do 4,000 wiorst nowych dróg, pożytecznych pod względem handlowym i przemysłowym; wykonanie wszystkich tych dróg powinno być zabezpieczone przed innymi drogami żelaznymi, które mogą być zaprojektowane, przyczem przestrzegać należy, ażeby budowano corocznie dróg strategicznych mniej więcej około 500 wiorst, tak, ażeby do linii wladikaukaskiej przystąpieniem było ile możliwości nie później jak w 1872 roku. — *Ajencja telegraficzna ruska* donosi, że 1 (13) stycznia, o godzinie 11-ej przed południem, wyprawiony został pierwszy pociąg osobowy na drodze żelaznej jarosławskiej, z Moskwy do Rostowa. Tegoż dnia otwarto w Moskwie pięć stacji telegraficznych miejscich. — Taż ajencja donosi, że projekt drogi żelaznej konnej z Kazania do ujścia rzeki Kazanki, zatwierdzony został przez rząd, i że miała udać się w tych dniach do Petersburga deputacja dla upraszania, ażeby zatwierdzony został kierunek drogi żelaznej syberyjskiej na Kazan.

* (Nowa gazeta). Czytamy w *Wieczerniej Gaz.*, że zarząd główny towarzystwa opieki nad rannymi i chorymi wojskowymi, na posiedzeniu swem z 3-go grudnia, uchwalił: „Wszystkie wiadomości i rozporządzenia dotyczące towarzystwa, mają być ogłaszane nie w rozmaitych gazetach i czasopiśmie (jak to miało miejsce dotąd), lecz w osobnej gazecie, którą zarząd główny zamierza wydawać począwszy od 1870 roku. Gazeta towarzystwa ma nazywać się: „Вѣстникъ обществу помощи о раненныхъ и больныхъ воинахъ“ (Goniec towarzystwa opieki nad rannymi i chorymi wojskowymi).

* (Szybka jazda). Gazeta *Wiest* pisze: Wypadki szybkiej jazdy po ulicach Petersburga, zdarzające się w ostatnim czasie dość często, są bezwątpienia bardzo zasmucające i wymagają energicznych środków do uchylenia takowych. Spłoszenie konia lub niedbałość furmana, poniekąd może być usprawiedliwione; ale co tu powiedzieć o tych panach, którzy stają się sprawcami podobnych wypadków, wbrew wszelkiemu uczuciu ludzkości i miłości bliźniego? Dnia 6 stycznia byliśmy świadkami barbarzyńskiego postępu. O godzinie 4 po południu na ulicy Wielkiej Morskiej pędziły sanie zaprzężone parą koni kłusujących, z dwiema wystrojonemi da-

mami; na rogu ulicy Gorochowej przechodził w tym czasie przez ulicę jakiś rzemieślnik, i będąc obalony koniami, dostał się pod sanie. Zamiast zatrzymania się, powożący, na rozkaz tych panów, zaciął konie, a obalony zaplatawszy się pod płozami, uniesiony został saniami. Napróżno gwizdania strażników miejskich i krzyki przechodniów wzywały furmana, aby się zatrzymał; ten na rozkaz swych panów pędził szybko, wlokąc swą ofiarę. Nieszczęśliwy musiałby zapewne rozstać się z życiem, gdyby na pomoc nie pospieszył jadący swoim kłusakiem oficer pułku konnej gwardji, który dopędził te sanie przed Si-nim mostem; tu sankarz chciał zawrócić na inną ulicę, ale sanki oficera przecięły mu drogę i w tej chwili oficer zatrzymał konie. Wydobyt z pod sani nieszczęśliwy, miał jedną stronę ciała jakby odszlifowaną; odzienie i wyrwane ciało przedstawiały jakby jedną masę pokrytą zapiekłą krwią. Pomimo okropnych ran, nieszczęśliwy miał jeszcze siłę wstać na nogi; odesłany on został fiakrem do dzielnicy admiralicji. Przy obdukcji lekarskiej okazało się, że miał złamaną nogę i rękę; podług opinii lekarza, życie jego wszakże nie jest w niebezpieczeństwie. Sanie i jadące w nich panie odesłano także do tej dzielnicy. Opinia publiczna zgromadzonego na ten wypadek tłumu, z powierzchowności tych panów uznała je za należące do rzędu piękności półświata petersburskiego; jak trudna była pogoń za nimi, można było dostrzedz na pięknym rumaku oficera przybyłego na pomoc; szlachetne to zwierze, przebiegłszy jakkolwiek niewielką przestrzeń, okryte było pianą i parą.

* (Sposób dobywania prawdziwej materji ospy). Mając ospe krowią, która nie przechodziła jeszcze przez organizm człowieka, zaszczyć ją na zdrowem cieleciu, mającemu od 2 do 4 miesięcy. Przed zaszczeniem należy ogolić sierść na wymieniu tego cielecia, dla uniknięcia drażliwości, w przeciwnym bowiem razie, przy szczepieniu cieleć może drgać i przeszkadzać czynności. Na ogolonem miejscu robi się 60 do 120 zakłuc, na cał odległych jedno od drugiego; jedna kropka materji ospowej dostateczna jest na 20 zakłuc. Na czwarty dzień ukażą się na wszystkich zakłóceniach małe krosty; 5-go, 6-go i 7-go dnia można już zbierać z tych krost materję i szczepić ospe dzieciom. 8-go dnia materja już jest niezdatna do użycia. Aby mieć ciągle świeżą materję potrzeba przynajmniej dwóch cieleci; na jednym i temże nie można powtarzać szczepienia, bo się nie przyjmuje. Dla zbierania ospy z krost, najlepiej jest przykładać rurkę szklaną do kropki, która w nią spływa. Cielecia w te ośm dni powinny być trzymane w ciepłym chlewie.

* (Wyrabianie piwa w Europie). Gazeta *Syn Otczestwa* podaje następujący artykuł: Wyrabianie piwa dochodzi do kolosalnych rozmiarów. Obliczono, że Europa produkuje około 5,000 milionów litrów piwa rocznie, wartości około 200 milionów talarów. Z krajów należących do związku celnego przywieziono w roku 1864: do Francji 43,000, do Holandji 40,000, do Hamburga 32,000, do Belgii 28,000 i do Szwecji 22,000 cent. W stosunku do ludności produkcja piwa w Europie jest następująca: w Bawarii 134, w Wielkiej Brytanji 113, w Wirtembergu 104, w Belgii 80, w Brunświku 68, w Turynzie 60, w Austrii 22, w Szwajcarii 20, w Pruszech 196, we Francji 15, w Szwecji 11, w Hiszpanji 2, w Rosji i we Włoszech po 1 litrze.

KORESPONDENCJA DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Lwów, 23 stycznia

Mimo tego, że cesarz dał dymisję mniejszości ministerjalnej, a p. Plenerowi, jednemu z piątki, poruczył utworzenie nowego gabinetu, — mimo tego, że piątka ministerjalna sprawuje dotąd rząd państwa, zwycięstwo jej jest bardzo wątpliwem. Po wczorajszej przemowie kanclerza Beusta w radzie państwa, która niepospolitą sprawiła wrazenie, ministrowie z piątki: Giskra, Herbst, Hasner i Brestl mieli powtórnie przesłać telegrafem cesarzowi do Pesztu prośbę o dymisję. W Wiedniu powszechnem jest mniemanie, że izba posłów rady państwa zostanie rozwiązana; tutaj utrzymują w sferach zwykle dobrze poinformowanych, że wystąpienie Beusta przeciw programowi większości zostaje w związku z polityką ministerstwa węgierskiego.

Ziemiałkowski wyjechał do Wiednia, aby wziąć udział w posiedzeniu trybunału do spraw spornych w kwestjach konstytucji, gdyż, jak wiadomo, jest on tegoż trybunału członkiem. Wyjazd ten zrodził pogłoski, jakoby go powołała piątka do narad w sprawie utworzenia nowego gabinetu. W tej chwili, kiedy akcje piątki nagle znacznie spadły, należy podnieść, że kanclerz Beust jest za Potockim.

Biskup Kuziemski ma przybyć, jak *Słowo* donosi, na kilka tygodni do Lwowa; wiadomość ta zaczerpnięta przez redakcję *Słowa* ze źródła autentycznego

podą tutejszej prasie sposobność do różnych a różnych komentarzy.

Sprawa obsadzenia metropolii we Lwowie i biskupstwa w Przemyślu, nie jest jeszcze rozstrzygnięta.

Zapusty u nas, jak dotąd, jeszcze nie bardzo wesole. Bałe na korzyść ubogich, aby ocierać hółbami łzy niedoli, jeszcze nie zapowiedziane. Wczorajszy bal techników nie wypadł najświetniej, ale zawsze odbył się mimo protestacji tromtadrów, że w dzień rocznicy powstania 1863 roku tańczyć nie wolno. Naczelnik tutejszy najskrajniejszej demokracji, a zarazem redaktor *Dziennika Lwowskiego* p. Groman, groził, że tym, którzy wezmą udział w balu, każe szyby wybijać w oknach. Komitet techników urządzający bal udał się do dyrektora policji Hamera, z prośbą o zapobieżenie tej ewentualności, za czem poszło, że naczelnika szybotłuków zawieziano do biura policji, gdzie mu wykonanie zamiaru z głowy wybito.

Przedstawienia teatru ruskiego na dłuższy czas zawieszone, dyrektor jego wyjechał do Czerniowic.

H.

* (Broszura) z *Galerji sejmii galicyjskiego*, opuszcza prasę we Lwowie. Przedstawiono w niej jaskrawemi barwy zdolności parlamentarne i kierunek polityczny ks. Władysława Sanguszkii. Wyznaje szczerze, że tego rodzaju portrety, wkraczające w sferę paszkwilów, budzą w nas niechęć a nawet wstręt, — i gdyby nie tło polityczne obrazu, nie zadawalibyśmy sobie tyle pracy, aby poświęcić mu kilka słów krytycznych. Otóż co przedewszystkiem uderza na tem tle obrazu, — jest to przyznanie się autora, w przezroczyściej obstonie, do nader słabej wiary w restaurację niepodległej Polski. Autor przeczuwa konieczność panslawizmu, ale w wynętrzeniu się swoim jest nieszczerzy. Twierdzenie, jakoby polityka większości sejmii galicyjskiego panslawizm popierała, chociaż mu jest przeciwną, nie dowodzi, aby inna polityka zdolała wystawić groblę przeciw konieczności dziejowej. Autor broszury, jeżeli się nie mylimy, Leszek hr. Borkowski przyznaje w jednym ustępie, że walka słowian ze słowianami byłaby zbrodnią kaimową i to właśnie w tym samym ustępie, w którym podnosi i zachwala powstania z r. 1831 i 1863. Zdaniem naszym, powstanie pierwsze było co najmniej błędem politycznym, powstanie zaś z r. 1863 odsłoniło, że się względnie wyrażymy, i dezorganizację społeczeństwa i powszechny brak rozumu politycznego tak u przewodców, jako też i u na wpół inteligentnej masy. Pismaki niemieckie wychwalając w dziennikach powstanie, kpili sobie z niego i pocieszały się tem przy bawarze, że „mann wird die Polen in Polen durch Mikroskopen und Teleskopen suchen müssen”. Powstania Polski przeciw Rosji nakoniec, które panegiryk-autor broszury tak dziwnie sprzął z zbrodnią kaimową, a czem byłaby według tego samego autora walka słowian przeciw słowianom, — stwierdziły w zupełności zdanie rosjan o polakach, którzy, jak wiadomo, nazywają ich nierozumnymi. Nie będziemy spierać się z autorem co do jego zdania o rusinach — piszemy się nawet na to zdanie, że przyznanie się rusinów do jednoszczepowości z rosjanami i do wspólności z nimi dziejowego powołania jest szczerze i otwarte, i dla tego nie pojmujemy co ma znaczyć w piśmie tak uczynnego męża, wyraz: polak obrządku greckiego, w odniesieniu do rusinów. Gdyby jeszcze istniało państwo polskie, wyraz ten mógłby być użytym w znaczeniu politycznym, podobnie jak dzisiaj nazywają austriakiem nie tylko Niemca, ale i Czechę, Morawę, Słowację, a nawet Polaka i Rusina z Galicji. Ale państwa polskiego nie ma, z czego wynika, że nazwa „polak obrządku greckiego” przeniesiona na rusina, dowodzi że autor zagrzwał w wspomnieniach starożytnych. Ożywiona w jego umyśle historia przedwiekowa zakrywa przed jego wzrokiem teraźniejszość i rzeczywistość.

H.

Austria i ziemie słowiańskie.

* (Mowa hr. Beusta). Wiedeń, 23 stycznia. Interes, z jakim wyglądzano w izbie deputowanych mowę kanclerza państwa, okazuje się najwyraźniej z tego faktu, że mówca, po ukazaniu się na trybunie, musiał czekać kilka minut, aż ustał hałas spowodowany tem, że deputowani zaczęli ciskać się do trybuny. Sama mowa wywołała we wszystkich sferach wielkie zadowolenie. Przyzwyczajono się do tego, że hr. Beust wskazuje zwykle na rozprzestrzeniony powszechnie pesymizm, jako na główne źródło trudności wewnętrznych; nigdy jeszcze atoli kanclerz państwa nie dał tak jasnego poglądu na pesymizm

i zwątpienie tych właśnie ludzi, którzy są przed innymi powołani do wzmocnienia zaufania ludów do przyszłości Austrii. Bardzo zręczny był dalej zwrot, zapomocą którego hrabia Beust zbił do wodzenia mówców poprzednich, którzy usiłowali pociągnąć jego postawę w kwestji konstytucji do odpowiedzialności przed sądem rady państwa. Przypomina on, że znajdował się kiedyś, jedynie jako deputowany z Reichenberga i na skutek osobnego zaproszenia, na posiedzeniu komisji, na którym naradzano się nad traktatem handlowym z Anglią, i zapytuje, jak można usprawiedliwić to, że chcą zamieszać kanclerza państwa do rozpraw izby deputowanych. Bardzo otwarcie oświadczył się hr. Beust co do obu wypadków, w których wchodził w stosunki z opozycją czeską. W pierwszym z tych wypadków ograniczył się on na tem, że powiedział przewodcom stronnictw czeskich, iż nie jest wcale słowianozercą, lecz że nie może zrobić rozstrachu z konstytucją, którą on sam podpisał; jeżeli przeto panowie ci chcą zbliżyć się do niego, to muszą zgodzić się na konstytucję. W widzeniu się tem z przewodcami czeskimi chciał on upatrywać powód do dymisji księcia Karola Auersperga, i jeden z mówców poprzednich (p. Kaiserfeld) dał nawet wyraźnie do zrozumienia, że mieszanie się kanclerza państwa do zawiłań przedlitawskich, spowodowało utratę dla Austrii pierwszego ministra konstytucyjnego, lecz nie może on tego uważać za prawdę, albowiem działalność jego nie może mieć złych skutków ani dla rządu, ani dla konstytucji. Odtąd mówca nie wchodził w żadne stosunki bezpośrednie z przewodcami opozycji czeskiej, w drugim zaś wypadku, który mu zarzucają, działał on jedynie w swojej sferze jako minister spraw zagranicznych, polecił bowiem jednemu ze swych podwładnych (hrabiemu Chotek), który bawił przez długi czas za urlopem w Czechach i który z powodu swoich kolligacji, mógł zbadać tameczne stosunki, ażeby udzielił mu objaśnienia o usposobieniu umysłów i o życzeniach Czechów. Polityka zagraniczna jest w ogóle w tak wielu wypadkach zawiła od stosunków wewnętrznych, że ten, który kieruje pierwszą, powinien troszczyć się koniecznie o te ostatnie i przywiązywać wagę do tego mianowicie, ażeby takowe ukształtowały się zadowalniająco. W ten sposób każdy minister spraw zagranicznych powinien poniekąd wywiązywać się stale z misji pojednawczej, lecz nie należy mniemać, ażeby on, który stworzył sam konstytucję, który otworzył dwa lata temu podwoje tej izby zamkniętej, który dał wówczas izbie za prezesa pierwszorzędnego i powszechnie czczonego obrońcę żywiołu niemieckiego, i który w chwilach doniosłych i stanowczych usunął nie jedną przeszkodę, na jaką natrafiało ministerstwo, — ażeby dążył on obecnie do siania intryg przeciw konstytucji i do agitowania przeciw mężom, którzy chcą bronić konstytucji. Nie podziela on bynajmniej przekonania, ażeby oddawano usługę żywiołowi niemieckiemu w Austrii przez skazywanie tego żywiołu do pozostawania z roku na rok w walce z innymi narodowościami; nie oznacza zaś to obojętności lub dwuznaczności, lecz jest to raczej dowodem serca bijącego mocno dla Austrii, jeżeli kto ma niezłomną ufność dla jej przyszłości. Podczas ostatniej sesji delegacji żywiono wielkie obawy z tego powodu, że narażał on jakoby pokój zewnętrzny, lecz dziś może on oświadczyć z zadowoleniem, że nie ma w Europie ani jednego rządu, z którymby Austria nie pozostawała w stosunkach dobrych, pokojowych i nawet pełnych zaufania. Tak samo i co do pokoju wewnętrznego, wyjdzie zczasem na jaw zdanie pomysłniejsze; lecz tak rząd, jak również reprezentacja państwa powinny skorzystać z trwania pokoju zewnętrznego i podjąć się zadania najważniejszego chwili obecnej silnie i energicznie, lecz zarazem z umiarkowaniem i z przejęciem się uczuciami pojednawczymi. — Powiadają, że na skutek mowy hrabiego Beusta, przyszło wczoraj w wyższych sferach rządowych do narad, które czynią wątpliwem pozostanie nadal ministrów większości na ich stanowiskach. Trudno atoli przekonać się w tej chwili, o ile pogłoska ta jest zasadną; lecz ponieważ hrabia Beust oświadczył się wyraźnie w kilku ustępach swojej mowy z postanowieniem głosowania za adresem większości i popierania polityki rządu, nieprawdopodobnem przeto wydaje się zajście na skutek jego oświadczeń, nie skierowanych bynajmniej wprost przeciw ministerstwu przedlitawskiemu. (Nordd. A. Z.)

* (Kwestja pogranicza wojskowego.) *Correspondance slave* ogłasza następującą korespondencję z miasta Sissek-wojskowy, z daty 18-go stycznia: „Sytuacja staje się tu z każdym dniem bar-

dziej nieznosną. Wyteżane są wszelkie siły, ażeby poddać pogranicze wojskowe pod jarzmo p. Raucha. Zapewniają, że ten ostatni jest wielce interesowany w sprzedaży lasów tej prowincji. Sądzą, że zbyt ciekawym byłoby mówić wam o usposobieniu umysłów w tutejszej okolicy; znane jest ono wam również dobrze, jak i mnie, lecz komunikuję wam fakt ciekawy pod wielu względami, który przekona może pp. węgry, że gra ich mogłaby być zakończoną wcześniej, niż oni przypuszczają. Oto ten fakt: Znaczna liczba oficerów wszelkiej broni wystosowała w tych czasach do swych towarzyszy z pogranicza listy, w których wynurza swe sympatje dla nich i w których powiada wyraźnie: „Graniczanie nie powinni poddać się węgrom; potrzeba, ażeby sprzeciwili się oni gwałtowi tych ostatnich, albowiem armja cesarska nie zezwoli nigdy na to, ażeby pogranicze, które dało tak liczne dowody przywiązania i wierności, zostało upokorzone przez mężów z Pesztu i Debreczyna.” Listy te służą dostatecznym dowodem, że nasz opór legalny jest powszechnie pochwalany, i że nie powinniśmy ustąpić. Armja trzyma naszą stronę; pojmujemy, jaką doniosłość ma dziś jeszcze pogranicze wojskowe, i postara się ona o to, ażeby „Magyar Ország” nie przybrał rozmiarów groźnych dla innych ludów cesarstwa. Wszystko ma swoje granice, nawet nasza cierpliwość, i radzimy pp. Andrasemu i Rauchowi, ażeby nie narażali jej na zbyt długą próbę. Nie obawiamy się bardziej generałów węgierskich, jak i honwędów, i jeżeli chcą oni mieć przyjemność odwiedzenia nas, dla zabrania naszej broni, mogą oni być pewni należytego z naszej strony przyjęcia. Pierwszy strzał wywoła echo potężne w naszych górach i rozedrze umowę spekulatorów z Lonskopolej przedziej niż się on tego spodziewa. Oczekujemy na naszych przeciwników z jak największą spokojnością, wiemy bowiem, że jesteśmy silni i że mamy przyjaciół potężnych.”

Prusy i Niemcy.

* (Poselstwo chińskie). Depesze wymienione pomiędzy p. Burlinghame i p. Bismarckiem pierwszymi są dokumentami dyplomatycznymi, dowodzącymi obecności ambasady chińskiej w Europie. Do tego czasu czytano tylko sprawozdania o uroczystościach dworskich i o świetnych balach i wieczorach wydawanych w różnych okolicach Europy na cześć poselstwa, którego celu wcale nie znano. Depesza p. Burlinghama do p. Bismarcka uzupełnia w części przynajmniej ten brak stanowczych wiadomości. Cel, jaki osiągnąć pragnie ambasada chińska, nie zależy bynajmniej na zawarciu z mocarstwami europejskimi nowych traktatów, ale na osiągnięciu pewnych zmian w wykonaniu wartych poprzednio traktatów. P. Burlingham uważa się, że mocarstwa europejskie używają częstokroć siły dla zmuszenia do poszanowania umów zawartych z Chinami, zamiast pozostawienia tej troskliwości samemu rządowi chińskiemu; ambasador sądzi, że taki sposób postępowania, który w stosunkach pomiędzy mocarstwami ucywilizowanymi jest tylko normalnym, obraża godność i prawa monarchji reprezentowanego przez niego państwa. Nikt zapewne nie zaprzeczy słuszności temu ostatniemu zdaniu. Ale nikt tego nie przewidział, że kiedy rządy europejskie używają siły dla zmuszenia do poszanowania traktatów, nie czynią tego ani dla przyjemności okazania swojej potęgi, ani też dla upokorzenia godności cesarza chińskiego. Czynią to tylko po prostu jedynie dla tego, że gdyby tego nie uczyniły, cierpiałyby przez to reprezentowane przez nie prawa. Ta sama odpowiedź może być zastosowaną do drugiej skargi sformułowanej przez p. Burlinghama: naczelnik poselstwa chińskiego zarzuca rządowi europejskim, że znoszą się często w Chinach z władzami prowincjonalnymi i miejscowymi, czy to dla traktowania z nimi, czy też dla utrzymania zadosyćuczynienia za pewne reklamacje, zamiast coby powinny odnieść się do gabinetu pekińskiego. Można tu odpowiedzieć ambasadorowi, że kiedy odnoszono się często ze swojami skargami do Pekinu, nie można się było doczekać na odpowiedź. W zasadzie reklamacje p. Burlinghama są bardzo słuszne; ale w praktyce można je będzie wtenczas dopiero przyjąć, kiedy rząd chiński dowiezie, że posiada w całym państwie dostateczną władzę dla zmuszenia do szybkiego i zupełnego posłuszeństwa jego rozkazom. Prawda, że p. Burlingham zapewnia w imieniu misji p. Bismarcka, że przychylnie przyjęcie przez królową pruską, pozostanie w żywej pamięci wszystkich chińczyków. Ale tak minister pruski jak i wiele innych osób wolałoby zapewne, ażeby chińczycy żywili w swoim sercu mniej uznania dla królowej Augusty, a więcej posłuszeństwa.

po południu w Kancelarii Domu Przytulku i Pracy za rogatką Wolską, odbędzie się licytacja naprzód przez opieczetowane deklaracje, a następnie głośną na dostawę drzewa sosnowego na opał 40 sążni kubicznych w szczapach, od ceny in minus po rsr. 8 kop. 72 za jeden sążeń.

Każdy do licytacji powyższej przystępujący, obowiązany jest złożyć wadium w ilości rsr. 70; inne zaś warunki w przedmiocie tej dostawy, przejrane być mogą każdego dnia wyjąwszy świąt uroczystych, w Kancelarii Instytutu.

Warszawa d. 9 (21) Stycznia 1870 r.
p. o. Prezydjącego, Członek Rady,
Radca Kolegjalny, Jankowski.
3-8 Nadzorca Instytutu, Gierzyński.

N. D. 498. Pisarz Trybunału Cywilnego w Warszawie.

Stosownie do art. 682 K. P. S. wiadomo czyni iż na żądanie Eliasza Jedronow Porucznika pierwszego pонтонного Batalionu Sapierów, wojsk Cesarzsko-Rosyjskich w Warszawie pod Nr. 1090 zamieszkałego, zamieszkanie zaś prawne do tego interesu i całego postępowania subhastacyjnego u Józefa Stabrowskiego Patrona przy Trybunale Cywilnym w Warszawie pod Nr. 486B zamieszkałego obranie mającego w poszukiwaniu sumy rs. 3600, listami likwidacyjnymi Królestwa Polskiego w nominalnej wartości i rs. 2800 w gotówiznie z procentem od obydwoch sum do dnia 1 (13) Stycznia 1869 r. na rs. 170 obliczonym i dalszym, oraz kosztów od Chai Rajzli Mundlak właścicielki nieruchomości Nr. 24/5 w mieście Nowym Dworze położonej, także zamieszkałej, protokołem Michała Wacława Markiewicza Komornika przy Trybunale tutejszym w dniu 13 (25) Sierpnia 1869 r. sporządzonym, w drodze sądowej przymuszonego wywłaszczenia zajęta i zaareztowaną została.

NIERUCHOMOŚĆ,
w mieście Nowym Dworze pod Nr. 24 i 25 hypotecznie, zaś pod Nr. 24, 25, 26, 27, 40 i 41 policyjnie oznaczona na gruncie dziedzicznym narożnie ulic Warszawskiej, Szosowej i Żalobnej w okręgu, powiecie i gubernji Warszawskiej, w gminie miasta Nowego-Dworu, parafii miejscowej pod jurysdykcją Sądu Pokoju wydziału IV na Pradze położona, prawem własności do egzekwowanej dłużniczki Chai Rajzli Mundlak należącą, w dzierżawie posiadaniu Rachnika Pfefer, także w Nowym Dworze mieszkającego na lat trzy od dnia 1 (13) Października 1868 roku do tegoż dnia i miesiąca 1871 r. za cenę rs. 1000 rocznie, za kontraktem urzędowym przed Stanisławem Tyrchowskim Rejentem w Warszawie w dniu 2 (14) Października 1868 r. działanym zostająca, poszukiwana wierzytelnością hypotecznie obciążona, ogólnej rozległości około 17,000 łokci kwadratowych obejmująca.

Na gruncie tej nieruchomości są następujące zabudowania.

1. Kamienica masiv z cegły murowana, o suterenu, parterze, jednym piętrze z poddaszami, blachą kryta cztery kominy murowane mająca.
2. Oficyna do szczytu kamienicy, powyższej przybudowana frontem w przedłużeniu od ulicy Warszawskiej czyli Szosowej i Żalobnej stojąca w części ze zwyczajnego, a w części z Pruskiego muru postawiona, w połowie gąkami kryta, 2 kominy murowane mająca.
3. Parkan z bali w słupy postawiony, w którym urządzona jest brama dwuskrzydłowa.
4. Oficyna drewniana z bali w słupy zbudowana od ulicy Żalobnej, z wejściem od strony podwórza i ulicy Żalobnej gontami kryta 2 kominy murowane mająca.
5. Oficyna drewniana deskami szalowana w przedłużeniu poprzedniej, gontami kryta, 4 kominy murowane mająca.
6. Oficyna w poprzek podwórza stojąca z bali w słupy zbudowana, gontami kryta, 3 kominy murowane mająca.
7. Parkan z półokrągłaków w sztorze postawiony około 3 łokci długości mający.
8. Zabudowanie z drzewa w słupy zbudowane, gontami kryte o dwóch wieżach dwuskrzydłowych, przy tym budynku jest budka z desek dla stróża.
9. Kuchnia z bali w słupy zbudowana, gontami kryta jeden komin mająca.
10. Parkan z półokrągłaków w słupy na sztorze postawiony.
11. Domek (piekarnia) z drzewa w słupy zbudowany, gontami kryty z jednym kominem murowanym.
12. Chlewy z bali w słupy zbudowane w połowie deskami kryte.
13. Wozownia z bali w słupy zbudowana gontami kryta.
14. Kloaka deskami szalowana, gontami kryta.
15. Ogród owocowy i warzywny, parkanem z galarowizny i kółkami ogrodzony.
16. Park w ziemi urządzony ziemią kryty.
17. Chlewek z desek deskami kryty.
18. Chlewek także sam jak poprzedni.
19. Parkan drewniany.
20. Oficyna z bali w słupy zbudowana, gontami kryta o jednym kominie murowanym.
21. Studnia balami cembrowana.

32. Ogródek dziki parkanem z bali ogrodzony w którym jest urządzona wystawka na słupach gontami kryta, oraz kuczka z drzewa, gontami kryta.

23. Podwórce niebrukowane

Lokatorowie w tej nieruchomości zamieszka-li komornie opłacając dzierżawę.

Obszerniejsze opisanie powyższej zajętej nieruchomości, znajduje się w akcie zajęcia u sprzedającego dyktującego Józefa Stabrowskiego Patrona przy Trybunale Cywilnym w Warszawie, zaś zbiór objaśnień i warunków sprzedaży w kancelarii Trybunału tutejszego w Wydziale I, złożone, przejrane być mogą.

Zajęcie w kopjach doręczono:

1. Mikołajowi Fedorow Burmistrzowi miasta Nowego-Dworu, także w Nowym Dworze zamieszkałemu i urzędującemu na ręce Tomasza Kosmali Ławnika, jako zastępującego Burmistrza.

2. Teofilowi Vogt Pisarzowi Sądu Pokoju Wydziału IV na Pradze przy Warszawie pod Nr. 381 urzędującemu na ręce Piotra Cieraszkiewicza Podpisarza tegoż Sądu.

Obu dni 15 (27) Sierpnia 1869 roku. Wnieśli do księgi wieczystej: powyższą zajętej nieruchomości w Pradze dnia 16 (28) Sierpnia 1869 r. a w dniu dzisiejszym do księgi zaareztowań w kancelarii Trybunału tutejszego na ten cel utrzymywanej, wpisane zostało.

Pierwsza publikacja zbioru objaśnień i warunków sprzedaży, odbędzie się na audjencji jawnej Trybunału Cywilnego w Warszawie, w miejscu zwykłych posiedzeń przy ulicy Długiej pod Nr. 549 o godzinie 10 z rana dnia 16 (28) Października 1869 r.

Sprzedaż dyktować będzie Józef Stabrowski Patron przy Trybunale tutejszym, którego zamieszkanie jest wyświadczone.

Warszawa d. 29 Sierpnia (10 Wrześ.) 1869 r.
w zast. Podpisarz Trybunału,
Julian Swierczewski.

Wywieszono na tablicy ustępowej Trybunału Cywilnego w Warszawie.

Warszawa d. 29 Sierpnia (10 Wrześ.) 1869 r.
w zast. Podpisarz Trybunału,
Julian Swierczewski.

Po odbyciu trzech publikacji zbioru objaśnień i warunków w dniu 16 (28) Października 30 Października (11 Listopada) i 13 (25) Listopada 1869 r., Trybunał wyrokiem swym daty 13 (25) Listopada r. b., termin do przygotowania przysądzenia na dzień 8 (20) Grudnia r. b. godzinie 10 z rana w wydziale I wyznaczył, w którym licytacja zacznie się od sumy rs. 4,000 przez popierającego przedającego.

Warszawa d. 17 (29) Listopada 1869 r.
Pisarz Trybunału,
Radca Dworu, Zgórski.

W terminie powyższym nieruchomości w mieście Nowym Dworze położona, przysądzoną została przygotawczo Józefowi Stabrowskiemu Patronowi Trybunału, za sumę rs. 4,000 i Trybunał wyrokiem w tymże dniu zapadłym, wyznaczył termin do ostatecznej sprzedaży na d. 4 (16) Lutego r. b. godzinie 10 z rana, który odbędzie się w miejscu zwykłych posiedzeń Trybunału Cywilnego w Warszawie w Wydziale I, pod Nr. 549.

Licytacja zacznie się od sumy rsr. 14,057 jako od 2/3 części szacunku taksą biegłych wykrytego.

Vadium do licytacji wynosi rs. 1,200.

Warszawa d. 12 (24) Stycznia 1870 r.
Pisarz Trybunału,
Radca Dworu, Zgórski.

N. D. 506. Pisarz Trybunału Cywilnego w Kaliszu.

Wiadomo czyni, iż na żądanie Jakóba Mamelok właściciela nieruchomości miejskich w Kaliszu mieszkającego i zamieszkanie prawne do tego interesu u Romana Ostapowicza Patrona Trybunału, w mieście Kaliszu zamieszkałego, obrana mającego, od którego tenże Patron Ostapowicz za obrońcę jest ustanowiony, zajęte zostały na przymusowe wywłaszczenie.

DOBRA ZIEMSKIE

Przyrównica w okręgu Szadzkowskim położone. Zajęcie dopełnione zostało protokołem Komornika Trybunału Franciszka Roweckiego na gruncie dóbr, w dniach 1 (13) i 2 (14) Października 1863 r. spisany w dniu (31 Grudnia) 12 Stycznia 1863/4 r. zarejestrowane zostało w księdze wieczystej dóbr Przyrównica, a dniu 10 (22) Stycznia 1864 r. wpisane zostało do księgi zaareztowania w Trybunale Kaliskim.

Dobra Przyrównica, w gubernji Kaliskiej, powiecie Sieradzkim, Okręgu Szadzkowskim, gminie i parafji Małyn położone, graniczą na wschód z dobrami Piorunowem, na południe z Magnusami, i Wolą Łobudzka, czyli Sosnową na zachód z Małyniem, na północ z Puczniewem, zostawały w posiadaniu ich właściciela Jana Pawła dwóch imion Maleszewskiego także zamieszkałego.

Rozległość dóbr na miarę Nowopolską w gruntach II, III, IV, klasy jest następująca: gruntu ornego dworskiego włók 14, łąk dworskich włók 1, móg 6, pod zabudowaniami dworskimi i podwórzem móg 5, ogród warzywny, owocowy i dziki móg 8, borku

młodocianego i zagajników sosnowych móg 26, zarosli, jałowców i jeżyn móg 18, prętów 150 pod zabudowaniami wiejskimi móg 4, ogrodów włoczańskich włók 1 móg 10 grunt przez młynarza przisłany móg 6 prętów 150, pastwiska móg 11, wody móg 5, dróg móg 3, razem włók 19 móg 13 czyli dziesiątyn 286.

Co do granie w hypotece dóbr Przyrównica jest ostrzeżenie kontrowersu od strony sąsiadów w przestrzeni [móg 4 prętów 52, lecz pomimo tego granie od tej strony są rowami, miedziami, drogami i kopcami odznaczone budynki dworskie i wiejskie są z drzewa szkudłami i słomą kryte, oprócz dworu który jest z cegły i drzewa wybudowany. W budynkach wiejskich mieszka 13 komorników, którzy odrabiają ręczną pańszczyznę tygodniowo po dni trzy, a w żniwa sześć dni tuki, z wyłączeniem Elżbiety Mikołajczyk, która odrabia tygodniowo dzień jeden, i Antoniego Pawlak Stelmacha robiącego tygodniowo (dni dwa). Obok tego Stanisław Cheliński rymarz płaci rocznie czynszu rs. 10, Marcin Dembski szewc rs. 5, Wawrzyniec Błaszczyk komornik szynkuje dworskie trunki 21 procent, Franciszek Fryt, słusarz płaci czynszu rs. 9, Jan Smytzer cieśla rs. 9 wreszcie Kacper Szajczyński dzierżawi młyn za kontraktem, prywatnym kończącym się 23 Kвітня 1864 r. płacił rocznie rs. 75 i wolne mlewo dworowi.

Akt zajęcia został w dniu 7 (19) Grudnia 1863 r. doręczony Pisarzowi Sądu Pokoju okręgu Szadzkowskiego Konstantemu Rozwadowskiemu, i w tymże dniu 7 (19) Grudnia 1863 r. pod nieobecność Wójta Gminy Małynia Aleksandra Bogusławskiego, został doręczony Michałowi Ptaszek Sołtysowi wsi Przyrównicy.

Pierwsze ogłoszenie warunków licytacyjnych nastąpiło na audjencji Trybunału Cywilnego w Kaliszu, w miejscu zwykłych jego posiedzeń dnia (24 Lutego) 8 Marca, drugie dnia 10 (22) Marca, trzecie dnia (24 Marca) 5 Kвітня 1864 r.

W dniu 1 (13) Maja 1864 r. odbyło się przygotowanie przysądzenia, na którym dobra te Patronowi Ostapowiczowi za rs. 20,010 przysądzone zostały. Późem wyrokiem ilacyjnym z dnia (30 Września) 12 Października 1866 r. termin do stanowczego przysądzenia na dzień 15 (27) Listopada 1866 r. oznaczony został, gdy termin ten do skutku nie przyszedł, wyrokiem Trybunału z dnia (20 Czerwca) 2 Lipca 1867 nowy termin do licytacji na dzień 4 (16) Sierpnia 1867 r. oznaczony został.

Lecz ten termin na żądanie właściciela dóbr spełnił na niczem.

Stan dóbr przy zajęciu ich, na żądanie Kaziubowskiego i Mameloka istniejący uległ zupełnej zmianie. Kontraktem bowiem dnia (23 Maja) 4 Czerwca 1868 r. urzędownie przed Rejentem Milewskim zeznanym, właściciel dóbr Przyrównica, Jan Paweł Maleszewski dobra te sprzedał Augustowi Schultz, Krystjanowi Nikiel, i Michałowi Podolskiemu, w tychże dobrach Przyrównica zamieszkałym, którzy przyjechali na siebie wszelkie obowiązki Maleszewskiego ciążące, i istotę dóbr tych w zupełności zmienili, przeto rozbranie zupełne, wszystkich budynków dworskich: rozdzielenie gruntów na pojedyncze osady, wycięcie lasu, i zupełne zrujnowanie gospodarstwa rolnego, i usunięcie inwentarza gruntowego. W takim więc położeniu rzeczy, Jakób Mamelok dalszą subhastacją dóbr tych prowadzi przeciwko Schultzowi Niklowi i Podolskiemu, skutkiem czego zapadł dnia 7 (19) Stycznia 1870 r. wyrok Trybunału ilacyjny, termin do stanowczego dóbr tych przysądzenia, na dzień 4 (16) Marca r. b. oznaczający.

Na pierwsze licytum Mamelok podaje rubli srebrnej 13,500.

Zbiór objaśnień i warunków może być przejrany u Romana Ostapowicza Patrona, i w biurze Pisarza Trybunału Kaliskiego.

Kalisz d. 8 (20) Stycznia 1870 r.
Asesor Kolegjalny, J. Migórski.

N. D. 510. Podaje do powszechnej wiadomości, że zajęte w drodze egzekucji sądowej dochody nieruchomości:

a. Nr. 2867/3 w Warszawie, na rogu ulic Solec i Tamka.

b. Nr. 3000C w Warszawie przy ulicy Fabrycznej położonych, wydzierżawione będą przez publiczną licytację poczynając od dnia 20 Marca (1 Kвітня) 1870 r.

a. Nieruchomości Nr. 2867/8 na rok jeden;

b. Nieruchomości Nr. 3000C na lat dwa.

Licytacje odbywać się będą na gruncie rzeczonych nieruchomości przed podpisaniem Komornikiem o godzinie 10 rano:

a. Nieruchomości Nr. 2867/8 w dniu 27 Stycznia (8 Lutego) 1870 r. i rozpocznie się od sumy rs. 750

b. Nieruchomości Nr. 3000C w dniu 9 (21) Lutego 1870 r. i rozpocznie się od sumy rs. 1,200 - za lat dwa.

Blizsze warunki licytacyjne przejrane być mogą w Kancelarii podpisanego Komornika w Warszawie przy ulicy Bielańskiej pod Nr. 609 utrzymywanej.

Poptawski, Komornik.

OGŁOSZENIA PRYWATNE. ЧАСТНЫЯ ОБЪЯВЛЕНІЯ.

N. D. 452.

W NOWO OTWORZONYM KANTORZE WEKSŁU I LOTERJI WŁADYSŁAWA BERSOHN et Comp.

przy ulicy Senatorskiej wprost kościoła S-go Antoniego,

są do nabycia Losy do Klasy 1-ej 114-ej Loterji Klasycznej

jako też różne papiery publiczne:

Rosyjska 5% loterja 1 i 2 emisji, z głównymi wygranymi: Rs. 200,000, 75,000,

25,000 i t. d., ciągnięcie 2 razy do roku.

Madrycka 3% pożyczka, z głównymi wygranymi franków 100,000, 40,000, 35,000,

25,000 i t. d., wartość nominalna fr. 100 kosztuje rs. 17; ciągnięcie 4 razy do roku, kupon

płatny w złocie, najbliższe ciągnięcie 1 Kвітня, a zatem z wyłożonych 17 rsr. oprócz

szansy wygrania w 4-ch ciągnięciach, rs. 10%.

Pożyczka premjowa Bukarestska, z głównymi wygranymi fr. 100,000, 50,000,

25,000, oprócz wielu pomniejszych; wartość nominalna fr. 20.

Kantor powyższy ubezpiecza Pożyczki Premjowe Rosyjskie,

w razie wylosowania których na amortyzację po kop. 25 za sztukę.

N. D. 296.

NAGRODY 100 RS.

W dniu wczorajszym zgubiona została portmonetka, w której było pieniędzy w gotówiznie 72 rs. w biletach Cesarstwa następujących: jeden 50 rs., jeden 10 rs., dwa 5 rs. i dwa pojedyncze. Tamże znajdowały się pokwitowania prolongacyjne i rewersy zwrócone przez następujących:

1. Kwit Wincentego i Marianny Jaworskich za pobrany procent od sumy 1,800 rs. do dnia 1 Maja 1873 r. i za pobraną przewyżkę po 37 1/2% kop. rocznie do dnia 1 Maja 1876 r., podpisany w Maju 1869 r.

2. Kwit Tomasza Malinowskiego za pobrany procent od sumy 1,500 rs. do dnia 2 Czerwca 1874 r. i za pobraną przewyżkę po 60% kop. rocznie do dnia 2 Czerwca 1876 r., podpisany 24 Maja 1869 r.

3. Kwit Emilji z Dąglów Rodzińskiej i Marianny Dąglów, co stanowiło jeden blankiet za

pobrany procent od sumy 1,500 rs. do dnia 1 Lipca 1874 i za pobraną przewyżkę po 45% kop. rocznie, do dnia 1 Lipca 1876 r., podpisany w Lipcu 1869 r.

4. Rewers wystawiony Franciszkowi i Apolonji Wędzikowskim na 450 rs. jako już zapokoiony za nieważny uznaje, ostrzegając, abyby takowego nikt nie nabywał, był wystawiony pod datą 16 Lutego 1869 r.

Uprasza się łaskawego znalazcę o zwrot za powyższą nagrodą, do właściciela domu Nr. 1036a, ulica Grzybowska Waliszewskiego.

N. D. 511. Rewers Pocztamtu

Warszawskiego, wydany w roku 1868 Pyszyńskiemu na rs. 31, wysłane księdzu Kaczorowskiemu do Tunki Gubernji Irkutskiej zaginął. Uprasza się znalazcę o złożenie go w Redakcję.